

การจัดการความรู้ (Knowledge Management)

การพัฒนาบัณฑิตผ่านการเรียนการสอนในรูปแบบการใช้โจทย์จากการประกวด
แข่งขันภายนอก

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุพงศ์ อวีรุทธา

หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการธุรกิจดิจิทัล และ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการประกวด

แข่งขัน

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

คำนำ

เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้และเกิดการจัดการความรู้อย่างมีประสิทธิภาพถึงแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตในด้านการเรียนการสอน คณะบริหารธุรกิจจึงได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประจำปีการศึกษา 2559 ขึ้น โดยวัตถุประสงค์ในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและแบ่งปันถึงประสบการณ์ในการใช้แนวทางในการสอนโดยใช้โจทย์จากการประกวดการแข่งขันภายนอก เพื่อให้ นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการสัมผัสการแข่งขันกับนักศึกษาในสถาบันอื่น โดยเป็นโจทย์จริงที่นักศึกษาทั่วประเทศได้รับโจทย์เดียวกัน โดยนำความรู้ทั้งหมดที่ได้รับมาบูรณาการเพื่อสร้างแผนธุรกิจ นวัตกรรม และแนวคิดทางธุรกิจเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้จัดการประกวดแข่งขัน

คณะกรรมการการจัดการความรู้
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2559

ในการบริหารการศึกษาทุกหลักสูตรมีการกำหนดกลยุทธ์ในการเรียนการสอนกันอยู่แล้ว ซึ่งโดยมากจะเป็นการออกแบบตามคำอธิบายรายวิชา และผู้สอนจะทำการกำหนดหัวข้อการสอนขึ้น และการสอนจะมีลักษณะเป็นการบรรยาย กรณีศึกษา หรือกิจกรรมกลุ่มภายในห้องเป็นหลัก ซึ่งต่อมาการจัดการเรียนการสอนมีการส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้รวบยอดจากภาคทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ งานจริง และกระตุ้นให้เกิดเรียนรู้จากการปฏิบัติผ่านรายวิชาโครงการ และวิชาสหกิจศึกษา แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษายังมีความจำเป็นที่จะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ ซึ่งในปัจจุบันภาคธุรกิจก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบัณฑิตเพื่อเป็นแรงงานคุณภาพในอนาคต จึงมีการจัดการประกวดต่าง ๆ ขึ้นเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็น การประกวดแผนธุรกิจ การประกวดนวัตกรรมทางธุรกิจ การประกวดแนวคิดทางธุรกิจ เป็นต้น

ดังนั้นการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพทางหนึ่ง คือ การจัดส่งนักศึกษาเข้าประกวดแข่งขันทางธุรกิจ เพื่อฝึกฝนทักษะการนำเสนอ การเตรียมความพร้อม การฝึกฝนตนเอง การแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลอย่างใกล้ชิด โดยมีตัวอย่างประกวดแข่งขัน เช่น โครงการประกวดนวัตกรรมธุรกิจ ระดับอุดมศึกษาประจำปี การศึกษา 2559 โดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และ การประกวดแผนธุรกิจ "DTN BUSINESS PLAN AWARD 2017 :The Leading Business Plan For Thailand 4.0" โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งการเตรียมตัวและการวางแผนเพื่อเข้าการประกวดที่ดีก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีของนักศึกษา

ประโยชน์ของการเรียนการสอนในรูปแบบการใช้โจทย์จากการประกวดแข่งขัน

1. ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ตรง และ การปฏิบัติจริงให้แก่นักศึกษา
2. ช่วยพัฒนาให้เกิดความคิดเชิงระบบ (System Thinking)
3. การประยุกต์ทฤษฎีไปสู่ภาคปฏิบัติ
4. ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม
5. สามารถต่อยอดทางอาชีพในอนาคตได้
6. เพิ่มพูนทักษะทางการสื่อสารและการนำเสนอ
7. สร้างเครือข่ายระหว่างผู้จัดประกวดและเพื่อนจากสถาบันอื่น ๆ

การพัฒนาทางความคิดที่จำเป็นในการพัฒนานักศึกษาให้พร้อมเพื่อการประกวดแข่งขัน

1. ความคิดเชิงระบบ

การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) หมายถึง การคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่มองภาพรวมอย่างเป็นระบบ มีส่วนประกอบย่อย ๆ โดยอาศัยการคิดในรูปแบบ โดยทางตรงและโดยทางอ้อม การคิดระบบโดยทางตรงมุ่งกระทำโดยตรงมีเป้าหมายกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่จำแนก รูปแบบการคิดตามพื้นฐานของมนุษย์ แต่แยกรูปแบบการคิดโดยมุ่งที่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ โดยจำแนกออกเป็น 3 แบบประกอบไปด้วย 1) การคิดเพื่อรู้เข้าใจหน่วยระบบ 2) การคิดเพื่อวิเคราะห์และประเมินหน่วยของระบบ 3)การคิดเพื่อออกแบบ และก่อตั้งหน่วยระบบ

2. ความคิดเชิงเชื่อมโยงเพื่อหาความสัมพันธ์

นักศึกษาต้องสามารถคิดเชิงจำแนกระดับชั้น (Concept Classification Thinking) เพื่อสามารถแยกแยะประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาของโจทย์การแข่งขันออกมาได้ และสามารถเชื่อมโยงแต่ละประเด็นได้อย่างบูรณาการ

3. การคิดเชิงเปรียบเทียบ (Concept Comparison Thinking)

เป็นสิ่งที่ช่วยนักศึกษาศึกษาสามารถ ค้นหาทางเลือก ในการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพอย่างสูงสุดเทียบจากทางเลือกในการแก้ปัญหาอื่น

แนวทางในการพัฒนาการสอนโดยใช้โจทย์จากการประกวดแข่งขัน

1. การเตรียมทีมนักศึกษาที่มีความหลากหลายของทักษะ

นักศึกษาที่เข้าร่วมประกวดแข่งขัน ต้องมีการทำงานเป็นทีมร่วมกันต้องมีทักษะการทำงานเป็นทีม รวมทั้งต้องมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลในทีมประกอบด้วย การบริหารจัดการทีมงานภายใน ต้องมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจำเป็นต้องมีนักศึกษาที่มีความสามารถในการนำเสนอและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

2. การวิเคราะห์โจทย์และประเมินถึงผลลัพธ์ที่คณะกรรมการผู้จัดการประกวดคาดหวัง

นอกเหนือจากจะวิเคราะห์ธุรกิจหรือจัดทำแผนธุรกิจแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาจำเป็นต้องทำความเข้าใจโจทย์และประเมินถึงผลลัพธ์ที่คณะกรรมการผู้จัดการประกวดคาดหวัง ซึ่งการตีโจทย์นั้นจำเป็นต้องอาศัยทักษะทางด้านความคิดเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งนักศึกษาจะสามารถเรียนรู้ได้ผ่านการปฏิบัติ

3. ให้ความสำคัญกับการนำเสนอ

ไม่ว่าแผนที่จะส่งเข้าประกวดจะดีอย่างไรก็ได้ การออกแบบสื่อสำหรับการนำเสนอ เทคนิคการนำเสนอ และ รูปแบบการนำเสนอ เป็นสิ่งจำเป็นเสมอ ดังนั้นการที่สมาชิกในทีมมีความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์ผลงาน

4. บทบาทที่ชัดเจนและความทุ่มเทของทีปรีกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาเปรียบเสมือนหนึ่งในสมาชิกในทีมที่ต้องมีเวลาอย่างมากและต้องร่วมกันดำเนินโครงการ คอยให้คำแนะนำ และที่สำคัญคือการหาทางออกและการสนับสนุนความคิดของนักศึกษา ให้เกิดขึ้นจริง ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความสำคัญในปัจจุบันนี้ 1) พัฒนาวิธีการสื่อสารกับนักศึกษา 2) ต้องเติมสิ่งที่นักศึกษาขาดไป และ 3) ปลุกฝังให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของวิชาการ

สรุป

การสอนโดยใช้โจทย์จากการประกวดการแข่งขันภายนอก เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการสัมผัสการแข่งขันกับนักศึกษาในสถาบันอื่น โดยเป็นโจทย์จริงที่นักศึกษาทั่วประเทศได้รับโจทย์เดียวกัน โดยนำความรู้ทั้งหมดที่ได้รับมาบูรณาการเพื่อสร้างแผนธุรกิจ นวัตกรรม และแนวคิดทางธุรกิจเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้จัดการประกวดแข่งขัน เป็นแนวทางในการ พัฒนาการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางต่อไปในอนาคต

ภาคผนวก